

Piata časť

Tretia hlava

Závazky z iných právnych dôvodov

1. pododdiel

§ 1

Každý, komu sa podľa práva pričíta škoda spôsobená inému, je povinný túto škodu nahradiť.

Škoda na chránenom záujme

§ 2

Škoda je majetková alebo nemajetková ujma na právom chránenom záujme.

§ 3

- (1) Ochrana záujmu sa riadi najmä jeho významom, hodnotou, zreteľnosťou a rozpoznateľnosťou, ale tiež podľa záujmov iných na slobodnom rozvoji a výkone ich práv v súlade so záujmami celku.
- (2) Životu, telesnej a duševnej integrite, ľudskej dôstojnosti a slobode sa poskytuje najvyššia ochrana.

§ 4

Za škodu sa považujú aj výdaje na zabránenie bezprostredne hroziacej škody za predpokladu, že boli vynaložené dôvodne a v primeranom rozsahu.

§ 5

Nenahrádza sa škoda, ktorá má svoj pôvod v protiprávnej činnosti poškodeného.

§ 6

Nenahrádza sa minimálna škoda.

2. poddodiel

Spôsobenie škody (príčinná súvislosť)

§ 7

Conditio sine qua non

Konanie, opomenutie (ďalej „správanie“) alebo iná skutočnosť je príčinou škody, ak by pri neexistencii takejto skutočnosti škoda nevznikla.

§ 8

Súbežné príčiny

V prípade viacerých skutočností, z ktorých by každá sama o sebe spôsobila škodu v ten istý okamih, sa každá z týchto skutočností považuje za príčinu vzniku škody.

§ 9

Alternatívne príčiny

- (1) Ak nie je zrejmé, ktoré zo správání viacerých osôb spôsobilo škodu, príčinou vzniku škody je každé z týchto správání v rozsahu, v akom by pravdepodobne viedlo k vzniku škody; inak tieto osoby nahrádzajú škodu spoločne.
- (2) Ak k vzniku škody došlo správaním a zároveň v dôsledku náhody alebo správaním poškodeného, škoda sa rozdelí podľa miery pravdepodobnosti, akou sa tieto skutočnosti podieľali na vzniku škody.

(3) Ak je viacero poškodených a je neisté, či konkrétna škoda bola spôsobená určitým správaním, pričom je zrejmé, že toto správanie nespôsobilo škodu všetkým poškodeným, považuje sa takéto správanie za príčinu škody spôsobenej všetkým poškodeným v rozsahu pravdepodobnosti, ako mohlo spôsobiť škodu konkrétnemu poškodenému.

§ 10

Potencionálne príčiny

(1) Ak určité správanie viedlo neodvratne k vzniku škody, tak sa na následne správanie, ktoré by spôsobilo tú istú škodu, neprihliada. To neplatí, ak následné správanie viedlo k ďalšej škode alebo ak by spôsobilo škodu vo väčšom rozsahu.

(2) Ak skoršie správanie viedlo k trvajúcej škode a následne správanie by ju tiež spôsobilo, považujú sa od toho času obidve správania za príčinu trvajúcej škody.

§ 11

Neurčité dielčie príčiny

Ak žiadne z viacerých skutočností, ktoré prichádzajú do úvahy ako príčiny, nespôsobilo celú škodu alebo jej určitú časť, avšak každá z nich zjavne prispela k vzniku škody, má sa za to, že tieto skutočnosti spôsobili škodu rovným dielom.

§ 12

Ak je daná príčinná súvislosť podľa ustanovení § 7 až 11 tejto časti zákona, súd môže osobe pričítať škodu alebo jej časť aj s prihliadnutím na ďalšie okolnosti, ako napríklad na:

- a) predvídateľnosť škody v okamihu jej vzniku,
- b) povahu a hodnotu chráneného záujmu,
- c) dôvod vzniku povinnosti nahradiť škodu,
- d) rozsah bežného životného rizika a
- e) účel normy, ktorá bola porušená.

3. pododiel

Dôvody povinnosti nahradiť škodu

§ 13

Škoda spôsobená náhodou

Škodu spôsobenú náhodou nahradí ten, kto dá k náhode zo svojej viny podnet, najmä tým, že poruší predpis alebo zariadenie, ktoré majú zabrániť náhodilým škodám.

Škoda spôsobená zavinene

§ 14

Každý je povinný nahradiť škodu na právom chránenom záujme, ktorú spôsobil zavinene.

§ 15

- (1) Zavinene koná ten, kto úmyselne alebo z nedbanlivosti poruší požadovanú mieru starostlivosti.
- (2) Požadovaná miera starostlivosti sa upraví, ak nie je od osoby, vzhľadom na jej vek, telesný alebo duševný stav alebo osobitné okolnosti, možné očakávať, že vyvinie inak požadovanú starostlivosť.
- (3) Pri posudzovaní požadovanej starostlivosti treba zohľadniť pravidlá, ktoré prikazujú alebo zakazujú určité správanie sa.

§ 16

- (1) Súd môže vzhľadom k závažnosti nebezpečenstva predstavovaného konaním škodcu uložiť škodcovi, aby preukázal, že škodu nezavinil.

- (2) Závažnosť nebezpečenstva je určovaná podľa závažnosti možnej škody v daných prípadoch, ako aj pravdepodobnosti, že taká škoda môže skutočne vzniknúť.

§ 17

Ochrana pred hroziacou škodou

Povinnosť zakročiť na ochranu iného má ten, komu to ukladá zákon, ďalej ten, kto vytvoril nebezpečnú situáciu alebo má nad ňou kontrolu. Rovnaká povinnosť vzniká tam, kde si to vyžaduje povaha vzťahu medzi stranami alebo kde medzi závažnosťou ujmy a ťažkosťami s jej odvrátením existuje zrejмый nepomer.

§ 18

Škoda spôsobená pri prevádzkovaní podniku

(1) Kto pri existujúcej prevádzke podniku sleduje hospodársky alebo profesijný účel a využíva pritom pomocníkov alebo technické zariadenie, nahradí škodu, ktorá má pôvod vo vade prevádzky alebo jej výrobku alebo služby.

(2) Vadou je každá odchýlka od štandardov, ktorý podľa stavu vedy a techniky a zvyklostí pri prevádzke možno rozumne od prevádzky, výrobku alebo služby očakávať.

(3) Prevádzkovateľ nenahrádza škodu, ak preukáže, že dodržal náležitú starostlivosť.

Škoda spôsobená nezávinene a sprísnená povinnosť nahradit' škodu

§ 19

Škoda pri prevádzke zvlášť nebezpečnej

Ten, kto vykonáva mimoriadne nebezpečnú činnosť nahradí škodu spôsobenú zdrojom zvýšeného nebezpečenstva; činnosť je mimoriadne nebezpečná, ak ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nie je možné vopred vylúčiť možnosť vzniku závažnej škody. Mimoriadne nebezpečnou nie je činnosť, ak ju možno považovať za obvyklú.

Škoda spôsobená prevádzkou dopravných prostriedkov

§ 20

(1) Kto vykonáva dopravu, nahradí škodu spôsobenú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnakú povinnosť má aj prevádzkovateľ vozidla, plavidla alebo lietadla, ibaže sú poháňané ľudskou silou.

(2) Prevádzkovateľ sa nemôže zbaviť povinnosti nahradiť škodu, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Povinnosti sa inak zbaví, ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

§ 21

Ak je dopravný prostriedok v oprave, za prevádzkovateľa sa považuje osoba, ktorá prevzala dopravný prostriedok na opravu.

§ 22

(1) Namiesto prevádzkovateľa nahradí škodu ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzkovateľa. Prevádzkovateľ nahradí škodu spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou neobalnosťou umožnil.

(2) Ak nemožno určiť prevádzkovateľa, platí, že prevádzkovateľom je vlastník dopravného prostriedku.

§ 23

Prevádzkovateľ nahradí škodu spôsobenú na zdraví a veciach, ako aj za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak poškodený stratil pri poškodení možnosť vec opatrovať.

§ 24

Ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzkovateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzkovateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

§ 25

Škoda spôsobená spoľahnutím sa na elektronický podpis alebo pečať

(1) Používateľ zaručeného elektronického podpisu alebo elektronickej pečiatky (podpisovateľ) nahradí škodu ktorá vznikla tretím osobám tým, že sa spoľahli na platnosť dokumentu podpísaného zaručeným elektronickým podpisom alebo overeného časovou pečiatkou.

(2) Podpisovateľ sa zbaví povinnosti nahradiť škodu ak preukáže, že na ochranu pred zneužitím elektronického podpisu alebo časovej pečiatky prijal také bezpečnostné opatrenia, ktoré bolo možné vzhľadom na okolnosti rozumne očakávať.

§ 26

Škoda spôsobená informáciou alebo radou

(1) Každý, kto je príslušníkom určitého stavu, profesie alebo povolania a tiež každý, kto inak ako odborník vystupuje, nahradí škodu spôsobenú nesprávnou, neúplnou alebo škodlivou informáciou alebo radou, poskytnutou za odmenu v rámci svojich znalostí alebo schopností, ktoré možno od jeho vystupovania ako odborníka očakávať.

(2) Povinnosti nahradiť škodu sa osoba zbaví, ak preukáže, že postupovala s náležitou starostlivosťou.

(3) Iné osoby hradia škodu, ktorú poskytnutím rady alebo informácie spôsobili vedome.

§ 27

Škoda spôsobená zvierat'om

(1) Škodu spôsobenú zvierat'om hradí jeho vlastník, aj keď zviera zveril inej osobe, alebo sa zviera zatúlalo alebo utieklo. Spoločne s vlastníkom nahradí škodu ten, kto v čase spôsobenia

škody zvieru chová alebo inak používa (chovateľ) ako aj ten, kto zvieru vedome podráždil alebo poštval.

(2) Namiesto vlastníka alebo chovateľa nahradí škodu ten, kto zvieru vlastníkovi alebo chovateľovi svojmocne odňal. Povinnosti nahradiť škodu sa nemôže zbaviť.

(3) Vlastník alebo osoba, ktorej vlastník zvieru zveril, sa zbaví povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že by škoda vznikla aj pri vynaložení náležitej starostlivosti.

§ 28

Škoda spôsobená povahou veci

(1) Každý nahradí škodu spôsobenú vadou veci, ktorá sa pri plnení záväzku použila. Platí to aj v prípade, ak použitá vec nemá vadu, avšak má vlastnosti, ktoré podstatne zvyšujú riziko poškodenia.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije aj na poskytovanie zdravotníckych, sociálnych, veterinárnych a iných biologických služieb.

Škoda spôsobená vecou

§ 29

(1) Škodu spôsobenú vecou nahradí ten, kto mal mať nad vecou dohľad. Ak takúto osobu nemožno inak určiť, platí, že je ňou jej vlastník.

(2) Škodu spôsobenú zrútením, pádom alebo vyhodnením veci z miestnosti alebo podobného miesta nahradí spolu s osobou uvedenou v odseku 1 ten, kto takéto miesto užíva. Ak takúto osobu nemožno určiť, platí, že je ňou jej vlastník.

(3) Povinnosti nahradiť škodu sa zbaví ten, kto preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

§ 30

(1) Vlastník pozemku nahradí škodu spôsobenú zrútením trvalej stavby alebo iného diela spojeného s pozemkom, ak ku škode došlo v dôsledku ich vady alebo nedostatočnej údržby. To isté platí aj pre škodu spôsobenú oddelením časti stavby alebo iného diela.

(2) Spoločne a nerozdielne s vlastníkom pozemku nahradí škodu jeho predchádzajúci vlastník, ak škoda má príčinu v nedostatku, ktorý vznikol za trvania jeho vlastníckeho práva a ku škode došlo do jedného roka od zániku jeho vlastníckeho práva. Povinnosť nahradiť škodu sa nevzťahuje na nedostatky, na ktoré nástupcu upozornil.

(3) Ak niekto iný vlastní na cudzom pozemku stavbu alebo mu patrí právo stavby nahradí škodu namiesto vlastníka pozemku.

(4) Namiesto vlastníka pozemku či osoby, ktorá má právo k stavbe na cudzom pozemku nahradí škodu ten, kto za odplatu prevzal na seba povinnosť údržby stavby alebo iného diela.

(5) Povinnosti nahradiť škodu sa zbaví ten, kto preukáže, že náležitú starostlivosť nezanedbal.

Škoda spôsobená vadným výrobkom

§ 31

(1) Škodu spôsobenú vadou veci uvedenej na trh ako výrobok za účelom jeho predaja, nájmu alebo iného použitia nahradí ten, kto výrobok alebo jeho súčasť vyrobil, vyťažil, vypestoval alebo inak získal. Spoločne a nerozdielne s ním nahradí škodu aj ten, kto výrobok alebo jeho časť označil svojim menom, ochrannou známkou alebo iným rozlišovacím znakom.

(2) Spoločne a nerozdielne s osobami uvedenými v odseku 1 hradí škodu aj ten, kto výrobok doviezol a uviedol na trh v rámci svojho podnikania.

(3) Ak výrobcu podľa odseku 1 nemožno zistiť, považuje sa za výrobcu každý, kto výrobok dodá a do jedného mesiaca od uplatnenia práva na náhradu škody neoznámí meno výrobcu alebo toho, kto mu výrobok dodal. To platí aj o dovezenom výrobku, ak dovozcu výrobku podľa odseku 2 nemožno zistiť, aj keď výrobca podľa odseku 1 je známy.

§ 32

Škoda na inej veci ako je vadný výrobok sa hradí len vtedy, ak prevyšuje 500 EUR.

§ 33

Výrobkom podľa tohto zákona je každá hnutelná vec, ktorá bola vyrobená, vyťažená alebo inak získaná, bez ohľadu na stupeň jej spracovania a ktorá je určená na uvedenie do obehu. Výrobkom podľa tohto zákona je aj hnutelná vec, ktorá je súčasťou alebo príslušenstvom inej hnutelnej alebo nehnuteľnej veci. Za výrobok sa považuje aj elektrina a plyn, ktoré sú určené na spotrebu.

§ 34

Vadný výrobok

(1) Výrobok je vadný, ak nezaručuje bezpečnosť jeho užívania alebo použitia, ktorú možno od neho odôvodnene očakávať, najmä vzhľadom na

- a) prezentáciu výrobku a informácie o výrobku, ktoré výrobca poskytol alebo mal poskytnúť,
- b) predpokladaný spôsob jeho užívania alebo použitia a účel, na aký môže výrobok slúžiť,
- c) čas, keď bol výrobok uvedený do obehu.

(2) Výrobok nemožno považovať za vadný len z toho dôvodu, že do obehu bol uvedený dokonalejší výrobok.

§ 35

Vylúčenie povinnosti nahradiť škodu

(1) Výrobca sa zbaví povinnosti nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom, ak preukáže, že

- a) výrobok neuviedol do obehu,
- b) podľa okolností, ktoré vznikli škody predchádzali, možno vychádzať z toho, že výrobok nebol vadný v čase jeho uvedenia do obehu alebo vada výrobku nastala neskôr,
- c) výrobok nevyrobil na predaj alebo na iné použitie alebo použitie na podnikateľské účely, ani ho nedistribuoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) vada výrobku je dôsledkom splnenia povinnosti vyplývajúcej výrobcovi zo všeobecne záväzného právneho predpisu, alebo
- e) stav vedeckých a technických poznatkov v čase uvedenia výrobku do obehu neumožňoval vadu výrobku zistiť.

(2) Výrobca súčasti výrobku sa zbaví povinnosti nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom, ak preukáže, že vada výrobku bola spôsobená konštrukciou celkového výrobku, alebo ak súčasť

výrobku jej výrobca vyrobil podľa požiadaviek výrobcu celkového výrobku, alebo ak škoda bola spôsobená v dôsledku návodu na používanie celkového výrobku.

§ 36

Ak bola rovnakými vadnými výrobkami s tou istou vadou spôsobená škoda na zdraví alebo na živote viacerým poškodeným, výrobca nahradí škodu v maximálnej výške 85 mil. EUR.

§ 37

Pôsobenie tretích osôb

(1) Ak škoda bola spôsobená vadným výrobkom a súčasne aj konaním alebo opomenutím tretej osoby, výrobca hradí škodu v celom rozsahu.

(2) Ak výrobca nahradil škodu podľa odseku 1, má proti tretej osobe postih.

§ 38

Zákaz vylúčenia alebo obmedzenia povinnosti

Povinnosť výrobcu nahradiť škodu spôsobenú vadným výrobkom nemožno vopred zmluvne vylúčiť ani obmedziť.

§ 39

Ustanovenia o náhrade škody spôsobenej vadným výrobkom sa nepoužijú, ak škoda vznikla na vadnom výrobku alebo na veci určenej a užíwanej prevažne na podnikateľský účel.

§ 40

Vylúčenie náhrady škody podľa ustanovení o náhrade škody spôsobenej vadným výrobkom nemá vplyv na náhradu škody podľa iných ustanovení.

§ 41

Škoda na prevzatej veci

Každý, kto od iného prevzal vec, ktorá má byť predmetom jeho záväzku, nahradí jej poškodenie, stratu alebo zničenie, ibaže by ku škode došlo aj inak.

§ 42

Škoda na odloženej veci

(1) Ak je s prevádzkou niektorej činnosti spravidla spojené odkladanie vecí, nahradí prevádzkovateľ škodu spôsobenú na veciach odložených na mieste na to určenom alebo na mieste, kde sa obvykle odkladajú tomu, kto vec odložil, prípadne vlastníkovi veci. Rovnako nahradí škodu prevádzkovateľ strážených garáží a iných prevádzok podobného druhu, pokiaľ ide o dopravné prostriedky v nich umiestnené a ich príslušenstvo.

(2) Právo na náhradu škody zanikne, ak sa neuplatnilo u prevádzkovateľa najneskôr pätnásteho dňa po dni, keď sa poškodený o škode dozvedel.

(3) Škoda spôsobená na veci odloženej v dopravnom prostriedku hromadnej dopravy sa uhrádza podľa ustanovení o náhrade škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov.

§ 43

Škoda na vnesenej veci

(1) Prevádzkovateľ poskytujúci ubytovacie služby nahradí ubytovanému škodu na veciach, ktoré boli vnesené do priestorov vyhradených na ubytovanie alebo na uloženie vecí v súvislosti s ubytovaním. To isté platí, ak za tým účelom boli veci odovzdané prevádzkovateľovi alebo niektorému z pomocníkov prevádzkovateľa.

(2) Prevádzkovateľ sa zbaví povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že by ku škode došlo aj inak, alebo že škodu spôsobil ten, kto vec vniesol, alebo ten, pre koho bolo vnesené alebo osoba, ktorá ho z jeho vôle sprevádza. Na jednostranné vyhlásenia alebo dohody obmedzujúce alebo vylučujúce povinnosť nahradiť škodu sa neprihliada.

§ 44

- (1) Škoda sa hradí do výšky zodpovedajúcej stonásobku ceny ubytovania za jeden deň.
- (2) Ak však bola škoda na týchto veciach spôsobená tými, ktorí v prevádzke pracujú, uhrádza sa bez obmedzenia.
- (3) Bez obmedzenia sa uhrádza škoda aj vtedy, ak boli veci prevzaté do úschovy a tiež, keď uschovávateľ v rozpore so zákonom odmietol prevziať vec do úschovy.

§ 45

Právo na náhradu škody sa musí uplatniť u ubytovateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatnilo najneskôr pätnásteho dňa po dni, keď sa poškodený o škodu dozvedel.

Škoda spôsobená inými osobami

§ 46

Škoda spôsobená tými, ktorí nemôžu posúdiť následky svojho konania

- (1) Škodu spôsobenú maloletým alebo osobou postihnutou duševnou poruchou nahradí ten, kto nad touto osobou zanedbal náležitý dohľad.
- (2) Kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa povinnosti nahradiť škodu, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

§ 47

- (1) Maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, nahradí škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky.
- (2) Škodu nahradí aj vtedy, ak je to spravodlivé so zreteľom na majetkové pomery škodcu a poškodeného.

§ 48

Kto sa uvedie vlastnou vinou do takého stavu, že nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, je povinný nahradiť škodu v tomto stave spôsobenú; spoločne a nerozdielne s ním nahradia škodu tí, ktorí ho do tohto stavu úmyselne priviedli.

§ 49

Škoda spôsobená pomocníkom

(1) Kto pri svojej činnosti použije inú osobu (pomocníka), nahradí škodu, ktorú pomocník spôsobil inému pri plnení svojich úloh porušením náležitej starostlivosti.

(2) Osoba, ktorá sa zaviazala na samostatné vykonanie určitej činnosti sa za pomocníka nepovažuje. Kto zanedbal náležitý výber tejto osoby ručí za splnenie povinnosti nahradiť škodu touto osobou.

§ 50

Škoda spôsobená osobou s nebezpečnými vlastnosťami

Kto vedome prichýli nebezpečnú osobu alebo jej zverí určitú činnosť v domácnosti, prevádzkarni alebo na inom podobnom mieste, nahradí škodu spôsobenú na takom mieste, v súvislosti s pobytom v ňom, alebo pri zverenej činnosti spoločne a nerozdielne s touto osobou.

4. pododdiel

Okolnosti vylučujúce alebo obmedzujúce povinnosť nahradiť škodu

§ 51

Nutná obrana

Kto bráni seba alebo iného proti hroziacemu alebo trvajúcemu útoku, nie je povinný nahradiť útočníkovi spôsobenú škodu, ak obrana bola vzhľadom na povahu a nebezpečenstvo útoku vedená úsilím a prostriedkami, ktoré by sa obrancovi nemohli javiť ako zjavne neprimerané. Ak obranca prekročil medze nutnej obrany, škoda sa primerane rozdelí medzi útočníka a obrancu.

§ 52

Krajná núdza

(1) Kto odvracia od seba alebo od iného priamo hroziace nebezpečenstvo, ktoré sám nevyvolal, nie je povinný nahradiť škodu, ktorá z tohto nebezpečenstva vznikla. To neplatí, ak by podľa rozumného predpokladu bolo možné odvrátiť nebezpečenstvo inak alebo ak spôsobený následok je nepomerne závažnejší ako ten, ktorý hrozil.

(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak niekto bol povinný hroziace nebezpečenstvo znášať alebo ak bolo slušné od neho požadovať, aby sa odvracania nebezpečenstva zdržal.

§ 53

Pri posúdení, či niekto konal v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi treba prihliadať aj na ospravedlnené vzrušenie mysle toho, kto odvracal útok alebo iné nebezpečenstvo.

§ 54

Kto odvracal hroziacu škodu, má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov a na náhradu škody, ktorú pritom utrpel, aj proti tomu, v koho záujme konal, a to najviac v rozsahu zodpovedajúcom škode, ktorá bola odvrátená. Rovnaké právo má ten, koho vec bola pri odvracaní hroziacej škody obetovaná.

§ 55

Svojpomoc

Škodu nenahrádza ten, kto konal svojpomocne podľa ustanovení § 10 prvej časti tohto zákona.

§ 56

Privolenie poškodeného

Škodu nenahrádza ten, kto ju spôsobí s účinným privolením poškodeného alebo ak poškodený prevzal na seba riziko, že bude poškodený.

§ 57

Na privolenie poškodeného, ktorým sa vylučuje alebo obmedzuje povinnosť nahradiť škodu spôsobenú úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti sa neprihliada.

§ 58

Spoločné ustanovenie

(1) Dôvody uvedené v ustanoveniach § 50 až 56 vylučujú povinnosť nahradiť škodu, ak konajúci konal ospravedliteľne a v rozsahu, v akom tak konal.

(2) Pri posudzovaní, či dôvody uvedené v ustanoveniach § 50 až 56 vedú k vylúčeniu povinnosti nahradiť škodu sa prihliadne najmä na dôvody, ktoré viedli k vzniku tejto povinnosti, ako aj dôvody, ktoré ju vylučujú.

(3) Vo výnimočných prípadoch môže súd rozhodnúť, že dôvody uvedené v ustanoveniach § 50 až 56 vedú len k obmedzeniu povinnosti nahradiť škodu.

§ 59

Súd môže znížiť alebo vylúčiť výšku náhrady škody spôsobenej bez zavinenia škodcu, ak škoda bola spôsobená prírodnou silou (vyššia moc) alebo správaním tretích osôb; ustanovenie § 57 ods. 2 sa pritom použije primerane.

§ 60

Zavinenie poškodeného

Ak sa poškodený podieľal na spôsobení škody alebo ak zanedbal jej zmiernenie, znáša škodu pomerne; ak sa na vzniku škody podieľal výlučne, znáša ju sám. Škoda sa nedelí, ak výrazne prevažujú dôvody spôsobenia škody alebo zväčšenia jej rozsahu u jednej alebo druhej strany.

5. pododdiel

Škoda spôsobená viacerými osobami

§ 61

Ak škodu spôsobí viac škodcov, hradia ju spoločne a nerozdielne. Ak niektorý zo škodcov je povinný hradiť škodu len do určitej výšky, nahradí škodu spoločne a nerozdielne s ostatnými škodcami len v tomto rozsahu.

§ 62

Kto má nahradiť škodu spoločne a nerozdielne s inými, vporiada sa s nimi podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

§ 63

Kto má nahradiť škodu spôsobenú zavinením iného, má proti nemu postih.

6. pododdiel

Spôsob a rozsah náhrady škody

§ 64

Účel náhrady škody

Náhrada škody je peňažná platba, alebo ak tak stanoví zákon aj iné plnenie, ktoré má poškodeného navrátiť do stavu, v akom by sa nachádzal, ak by nedošlo k škodnej udalosti. Náhrada škody plní tiež preventívnu funkciu.

Náhrada majetkovej ujmy

§ 65

Škoda sa uhrádza v peniazoch. Ak o to poškodený požiada a je to možné a zároveň to pre druhú stranu nepredstavuje príliš veľké bremeno, škoda sa uhradí uvedením do predošlého stavu.

§ 66

Uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému preukázateľne ušlo (ušlý zisk).

§ 67

Ak bola škoda spôsobená úmyselným trestným činom, z ktorého mal páchatel' majetkový prospech, môže súd rozhodnúť, že právo na náhradu škody možno uspokojiť z vecí, ktoré z majetkového prospechu nadobudol, a to i vtedy, ak inak nepodliehajú výkonu rozhodnutia. Dokiaľ právo na náhradu škody nie je uspokojené, nesmie dlžník s takýmito v rozhodnutí uvedenými vecami nakladať.

§ 68

Ak výšku náhrady škody pri porušení práva duševného vlastníctva, ktoré môže byť predmetom licenčnej zmluvy alebo prevodu nemožno určiť inak, určí sa vo výške odmeny, ktorá by za získanie takej licencie bola zvyčajná v čase neoprávneného zásahu do tohto práva.

§ 69

Náhrada pri poškodení veci alebo zvierat'a

(1) Pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia. Ak nemožno presne určiť škodu, určí ju podľa okolností jednotlivého prípadu súd, napríklad odkazom na tržnú hodnotu veci.

(2) Ak škodca poškodil vec úmyselne, musí nahradiť aj cenu osobitnej obľuby ako nemajetkovú ujmu.

(3) Pri poranení zvierat'a nechovaného pre obchodné účely alebo investíciu škodca nahradí účelne vynaložené náklady spojené so starostlivosťou o zdravie zvierat'a tomu, kto tieto náklady vynaložil. Náklady nie sú neúčelné aj keď podstatne prevyšujú cenu zvierat'a, pokiaľ by ich vynaložil rozumný chovateľ v postavení poškodeného.

Náhrady pri ublížení na zdraví a pri usmrtení

§ 70

Pri ujme na zdraví sa peňažnou náhradou plne vyvažujú vytrpené bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

§ 71

Náklady liečenia

Pri ujme na zdraví škodca hradí aj účelne vynaložené náklady spojené s liečením tomu, kto ich vynaložil.

§ 72

Náklady pohrebu

Pri usmrtení škodca hradí aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa osobitných predpisov. Náklady sa hradia tomu, kto ich vynaložil.

Peňažné dávky

§ 73

(1) Strata na zárobku, ku ktorej došlo pri ujme na zdraví, sa uhradzuje peňažným dôchodkom.

(2) Náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa určí ako rozdiel medzi priemerným zárobkom poškodeného pred vznikom škody a tým, čo sa poškodenému vyplátilo v dôsledku choroby alebo úrazu podľa osobitného predpisu.

(3) Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa určí ako rozdiel medzi zárobkom poškodeného pred vznikom škody a zárobkom po skončení pracovnej neschopnosti, s pripočítaním prípadného invalidného dôchodku podľa osobitného predpisu.

(4) Peňažným dôchodkom sa odškodní aj zvýšená námaha alebo úsilie, ak k zvýšeniu zárobku poškodeného po skončení pracovnej neschopnosti došlo v dôsledku zvýšenej námahy alebo zvýšeného úsilia pri prekonávaní zdravotných ťažkostí po úraze.

(5) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže súd rozhodnúť o povinnosti poskytnúť zábezpeku, ktorou sa zabezpečí pohľadávka poškodeného na peňažný dôchodok.

§ 74

Náhrada za stratu na dôchodku sa určí ako rozdiel medzi výškou dôchodku, na ktorý poškodenému vzniklo právo, a výškou dôchodku, na ktorý by mu vzniklo právo, ak by do priemerného mesačného zárobku, z ktorého bol vymeraný dôchodok, bola zahrnutá náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorú poškodený poberal v období rozhodnom pre vymeranie dôchodku.

§ 75

Peňažným dôchodkom škodca nahradí ujmu, ktorá vznikla tretej osobe, pre ktorú poškodený bezodplatne vykonával práce v jeho domácnosti.

§ 76

(1) Pri usmrtení sa peňažným dôchodkom uhradzujú náklady na výživu pozostalým, ktorým zomretý výživu poskytoval alebo bol povinný poskytovať. Náhrada nákladov na výživu pozostalých sa sa určí ako rozdiel medzi dávkami dôchodkového zabezpečenia poskytovanými z

tohto dôvodu a tým, čo by poškodený pravdepodobne poskytoval pozostalým, ak by nedošlo k usmrteniu.

(2) Príspevok na výživu možno priznať aj inej osobe, pokiaľ jej zomretý takéto plnenie poskytoval, aj keď podľa zákona na to nebol povinný.

§ 77

(1) Pri výpočte náhrady sa vychádza z priemerného zárobku zomretého; náhrada nákladov na výživu pozostalým alebo iným osobám však úhrnom nesmie prekročiť to, čo by zomretému prislúchalo ako náhrada za stratu na zárobku, prípadne dôchodku.

(2) Pri určení výšky náhrady pozostalým sa prihliadne na to, ako dlho by zomretý žil, ak by nedošlo k usmrteniu; pri určení výšky náhrady iným osobám sa prihliadne na to, ako dlho by zomretý plnenie pravdepodobne poskytoval.

§ 78

Odbytné

(1) Práva na peňažné dávky podľa ustanovení § 73 až 77 možno odškodniť jednorazovo, na základe písomnej dohody o ich úplnom a konečnom vyporiadaní medzi oprávneným a povinným.

(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prizná poškodenému, ak o to požiadá, namiesto peňažného dôchodku odbytné.

§ 79

Poškodenie právom chráneného záujmu môže odôvodňovať priznanie povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu, ak nie je utrpenú ujmu možné odčiniť náhradou majetkovej ujmy.

§ 80

Nahrádza sa najmä nemajetková ujma spôsobená:

- a) zásahom do práva na ochranu osobnosti, dôstojnosti, dobrého mena alebo do iných osobnostných práv,
- b) nekalosúťažným konaním podľa osobitného zákona,
- c) zásahom do záujmu chráneného právom duševného vlastníctva a
- d) ak to okolnosti odôvodňujú, aj závažným protiprávnym správaním, najmä hrubo nedbanlivým porušením dôležitej právnej povinnosti, alebo spôsobením škody s úmyslom ničiť, ublížiť alebo z inej zavrhnutia hodnej pohnútky.

§ 81

- (1) Nemajetková ujma sa nahrádza poskytnutím primeraného zadosťučinenia, najmä ospravedlnením alebo zverejnením výroku rozsudku súdu na trovy povinnej osoby.
- (2) Primerané zadosťučinenie musí byť poskytnuté v peniazoch vždy, ak nemožno zabezpečiť skutočnú a účinnú nápravu ujmy iným spôsobom.
- (3) Pri určovaní primeraného zadosťučinenia sa posúdia všetky okolnosti prípadu, vrátane závažnosti, trvania a následkov ujmy. Miera zavinenia škodcu sa zohľadní tam, kde významne prispela k ujme poškodeného.

§ 82

Zníženie náhrady škody

- (1) V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd náhradu škody primerane znížiť; prihliadne pritom najmä na to, ako ku škode došlo, na význam škody a jej náhrady a na osobné a majetkové pomery škodcu a poškodeného. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.
- (2) Súd nezníži náhradu škody, ak porušením náležitej starostlivosti škodu spôsobil ten, kto je príslušníkom určitého stavu, profesie alebo povolania alebo ten, kto inak ako odborník vystupuje.

2. diel

Bezdôvodné obohatenie

§ 83

- (1) Kto sa v dôsledku plnenia, alebo inak bezdôvodne na úkor iného obohatí, musí mu obohatenie vydať.
- (2) Bezdôvodným obohatením je najmä majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol alebo nenastal a protiprávne užitie cudzej hodnoty alebo jej zhodnotenie.
- (3) Plnenie na právny dôvod, ktorý nenastal, je bezdôvodným obohatením iba vtedy, ak obohatená osoba vedela alebo vzhľadom na okolnosti mohla vedieť, že bolo plnené za týmto účelom a bolo rozumné predpokladať, že v prípade, že právny dôvod nenastane, sa má plnenie vrátiť.

§ 84

Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám, ibaže sa plnilo na základe dohody.

§ 85

- (1) Povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie nevzniká:
  - a) ak bol dlh plnený predčasne alebo nebolo uplatnené právo, hoci uplatnené byť mohlo,
  - b) ak bol plnený dlh premlčaný, neplatný pre nedostatok formy, alebo dlh ktorý nepožíva právnu ochranu alebo
  - c) ak osoba vedome obohatila druhú bez toho, aby bola povinná tak urobiť a zákon nestanoví inak, ibaže osoba plnila v dôsledku ľsti, donútenia hrozbou či zneužitím závislosti, alebo ak bola jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená.
- (2) Povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie tiež nevzniká, ak predmet obohatenia nie je dobre možné vydať a k obohateniu došlo bez súhlasu alebo proti vôli obohateného alebo ak bol obohatený v dobrej viere, ibaže by to viedlo k stavu odporujúcemu dobrým mravom. Obohatený má však povinnosť vydať ako bezdôvodné obohatenie to, čo obohatením na svojich nákladoch ušetril.

(3) Povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie nevzniká ani vtedy, ak by priznanie bezdôvodného obohatenia viedlo k stavu zjavne odporujúceho dobrým mravom.

§ 86

Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

§ 87

Vydanie bezdôvodného obohatenia

(1) Musí sa vydať to, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada vo výške obvyklej ceny. Pri určovaní obvyklej ceny sa vychádza z toho, čo by si účastníci so skutočným úmyslom uzavrieť zmluvu a v súlade s právom dohodli ako cenu za obohatenie.

(2) Ten, kto predmet bezdôvodného obohatenia vydáva, má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré na vec vynaložil.

§ 88

Rozsah povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie

(1) Príjemca v dobrej viere je povinný vydať obohatenie v rozsahu, v akom pri uplatnení práva trvá. Predpokladá sa, že bezdôvodné obohatenie trvá v rozsahu, v akom bolo získané.

(2) Príjemca, ktorý nebol dobromyseľný vydá všetko, o čo sa obohatil v čase získania obohatenia, vrátane úžitkov a nahradí to, čo by osoba, na úkor ktorej sa obohatil, bola získala.

§ 89

Prevod predmetu obohatenia

(1) Ak previedol príjemca v dobrej viere predmet obohatenia za odplatu, môže podľa svojej voľby vydať buď to, čo utŕžil, alebo peňažnú náhradu. Ak bol predmet obohatenia prevedený

bezodplatne, môže ten, na úkor koho došlo k obohateniu, požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia od osoby, ktorá ho nadobudla a nebola dobromyseľná.

(2) Ak previedol príjemca, ktorý nebol dobromyseľný predmet obohatenia, môže ten, na úkor koho došlo k obohateniu požadovať to, čo utŕžil, alebo peňažnú náhradu.

§ 90

Vyporiadanie neplatných a zrušených zmlúv

(1) Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každá zo strán povinná vrátiť druhej strane všetko, čo podľa nej dostal. Každá zo strán má právo namietať vzájomné plnenie. Rovnaké platí, ak sa plnilo za účelom právneho dôvodu, ktorý nenastal.

(2) Ak bolo plnené za odplatu, určuje sa peňažná náhrada podľa výšky tejto odplaty, ibaže by výška odplaty bola dôvodom pre neplatnosť alebo zrušenie právneho úkonu, na základe ktorého sa plnilo.

(3) Ak bolo plnené na základe neplatnej zmluvy, nevznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu, v akom to odporuje účelu pravidla vylučujúceho platnosť právneho konania.

§ 91

Ak pri porušení práva duševného vlastníctva nemožno určiť bezdôvodné obohatenie inak, na určenie peňažnej náhrady sa použije primerane ustanovenie o náhrade škody v prípade porušenia práva duševného vlastníctva.

§ 92

Ak je predmet bezdôvodného obohatenia povinný vydať ten, kto nebol dobromyseľný, môže súd rozhodnúť, že možno právo uspokojiť aj z vecí, ktoré z bezdôvodného obohatenia nadobudol, a to aj vtedy, ak inak výkonu rozhodnutia nepodliehajú. Dokiaľ nie je právo na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia uspokojené, nesmie dlžník s takými vecami uvedenými v rozhodnutí nakladať.

§ 93

Osobitný predpis ustanoví, kedy sa ustanovenia tohto dielu uplatnia pri obohatení v súvislosti s výkonom verejnej moci.

3. diel **Konanie bez príkazu**

§ 94

Kto obstará cudziu záležitosť znáša následky z toho vzniknuté sám.

§ 95

Ak niekto bez toho, aby bol na to oprávnený, obstará cudziu záležitosť, aby odvrátil hroziacu škodu, je ten, ktorého záležitosť bola obstaraná, povinný nahradiť konateľovi bez príkazu účelne vynaložené náklady nepresahujúce hroziacu škodu, aj keď sa výsledok bez zavinenia konajúceho nedostavil. Rovnaké právo má ten, koho vec bola pri odvracaní hroziacej škody obetovaná.

§ 96

Kto zachráni cudziu vec pred inak neodvratnou skazou alebo stratou má právo aj na primeranú odmenu, nie však viac ako je desatina jej hodnoty, ibaže vlastník zachránenu vec nepožaduje.

§ 97

(1) Ak nejde o odvrátenie hroziacej škody, musí ten, kto chce obstaráť záležitosť iného, upovedomiť ho o tom a vyčkať na jeho súhlas.

(2) Ak tak neurobí a ak ide o záležitosť v prevažujúci prospech iného, má konateľ bez príkazu právo na náhradu nevyhnutných nákladov, ktorými sa ten, v ktorého záujme konal, v čase uplatnenia práva obohatil.

§ 98

(1) Ak konateľ bez príkazu nemá právo na náhradu nákladov, zodpovedá za vzniknutú škodu; v rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za náhodu, ibaže by vznikla aj bez jeho zásahu. Je však oprávnený vziať si, pokiaľ je to možné a nezatáhuje toho, koho záležitosť bola obstaraná neprimerane, čo obstaral na svoje náklady.

(2) To isté platí, ak zasiahne niekto do záležitostí iného proti jeho prejavenej vôli.

§ 99

Konateľ bez príkazu je povinný dokončiť konanie, podať o ňom vyúčtovanie a previesť všetko, čo pri tom získal, na toho, koho záležitosť obstaral.